

[Ole Vagn Christensen]

steriet til Industriministeriet. Iværksættere vil få en stigende betydning for erhvervsudviklingen i Danmark i de kommende år, og hertil har vores ordfører på iværksætterområdet, fru Lotte Henriksen, nogle kommentarer, ligesom hun vil kommentere de øvrige forslag fra SF.

Ændringerne for iværksættere i henhold til UTB-forliget kan naturligvis ikke ske uden om forligspartierne. Bortset fra overgangsydelser og efterløn gives i dag ingen ydelser til personer, som selv vælger et alternativ til beskæftigelse, og denne principielle linje bør efter vores mening fastholdes. Vi er imidlertid tilhængere af, at der kan ske en aktivering gennem uddannelse, og vi er derfor åbne for, at ledige skal have ret til at få dagpenge i forbindelse med en selvvalgt uddannelse, og at dette også kan omfatte iværksætteruddannelse. Vi er også tilhængere af rotationsprincippet mellem beskæftigede og ledige, og vi er åbne for under det videre udvalgsarbejde at se på, om en sådan ordning også kan omfatte iværksættere, altså for så vidt det drejer sig om iværksætteruddannelse.

Lotte Henriksen (S):

Der er flere typer iværksættere og også flere end dem, der i dag modtager iværksætterydelse i henhold til lov om arbejdstilbud til ledige. Der kan være højteknologiske iværksættere eller de selvstændige, som starter opbygningen af egen virksomhed hjemme i egen kælder. De forskellige iværksætteres behov er derfor også både økonomisk og rådgivningsmæssigt vidt forskellige.

Når Socialdemokratiet finder det vigtigt med en øget iværksætterindsats, er det for at fremme nye virksomheders etablering og overlevelse og dermed skabe varige arbejdspladser.

Der er god grund til, som foreslået af SF i lovforslag nr. L 159, at sammenkæde iværksætterydelsen med en betingelse om at følge et iværksætterkursus. Århus Amt-undersøgelsen, som der også henvises til af forslagsstillerne, viser, at der så vil ske en tidligere frasortering af urealistiske projekter, ofte allerede inden virksomhedsstarten, og at de, der vælger at starte selvstændig virksomhed, har en større overlevelsesfrekvens. Samtidig kan der godt være et behov for at stille indholdsmæssige krav til iværksætterkurserne, for i dag er udbudet stort og alsidigt, men af en svingende kvalitet.

Ved siden af de specifikke iværksætterkurser tror vi at der i det danske uddannelsessystem er et generelt behov for at informere og motivere både elever, studerende og forskere til at blive selvstændige. De gamle traditioner om at overtage gården eller få foden under eget bord er i dag gået i glemmebogen, så selvstændighedstanken har brug for at blive oplivet, gerne med nye ideer og også nye måder at organisere sig på.

Såfremt man nogen sinde har troet, at der i Danmark var en god iværksætterånd, så viser den nyeste rapport fra Industri- og Handelsstyrelsen, som også industriministeren henviser til, det modsatte. Den hedder »Nye virksomheder og iværksættere i tal fra 1985 til 1989«. Hvis man troede, at dansk erhvervsliv fik mellem 30.000 og 42.000 nye virksomheder – det svarer nemlig til de momsregistrerede – viser rapporten, at den tilgang, der sker til det eksisterende erhvervsliv, faktisk kun er på mellem 15.000 og 18.000 årligt – i hvert fald i perioden fra 1985 til 1989 – og tendensen har sågar været svagt faldende. Så den positive tro på en stærk årlig fornyelse af dansk erhvervsliv er desværre afkræftet med rapporten, og Folketingets iværksætterpolitik må derfor dæmme op for dette problem. Vi må have flere iværksættere, ikke gennem arbejdstilbudsloven for ledige, men ved at øge information om selvstændig virksomhed, uddanne iværksættere og siden støtte og tilbyde rådgivning, så også virksomhedernes overlevelseschancer øges. De statslige erhvervsfremmetiltag kunne sagtens tillægges en særlig iværksætterdimension, der kunne fremme nye ideer samt lette etableringsfasen for nye virksomheder.

Der eksisterer allerede i dag flere støtteordninger i Industri- og Handelsstyrelsen, som iværksættere kan benytte sig af: støtte til teknologiscouts, iværksætterstipendier og produktidéstøtte.

Vi mener, at det må overvejes, hvordan etableringsfasen for nye virksomheder kan lettes. Det gælder finansieringssiden, hvor tilbud om særlig langfristede, lavtforrentede lån kan overvejes, således som SF har valgt det med beslutningsforslag nr. B 35. En anden mulighed, der kunne overvejes, var etableringsindskud fra særlige finansieringsinstitutter.

Både det teknologiske servicenet, TIC, kommuner og amter varetager i dag en række akti-